

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/35/2026
Identifikačné číslo spisu:	8123011205
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8123011205.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku konanom 17. júna 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného X. G. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného podanom proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8To/41/2024, z 3. apríla 2025

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8To/41/2024, z 3. apríla 2025

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 156 ods. 3 písm. a) Trestného zákona, § 138 písm. a) Trestného zákona, § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného X. G..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8To/41/2024, z 3. apríla 2025.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Prešove prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/46/2023, z 20. septembra 2024 bol obvinený X. G. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého

stupňa. Za to bol obvinenému X. G. uložený podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 10 (desať) mesiacov. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému výkon trestu podmienene odložil, uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovil skúšobnú dobu na 4 (štyri) roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona taktiež obvinenému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť poškodenému U.. K. A.F. v skúšobnej dobe spôsobenú škodu, podľa § 51 ods. 4 písm. f) Trestného zákona povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodenému a podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii. Napokon podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému škodu vo výške 968,80 eura.

O odvolaní podanom obvineným proti rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom, sp. zn. 8To/41/2024, z 3. apríla 2025 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného X. G. za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti rozsudku odvolacieho súdu. Za to obvinenému uložil podľa § 156 ods. 3 Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil, uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovil skúšobnú dobu na 2 (dva) roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona obvinenému taktiež uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť poškodenému U.. K. A. v skúšobnej dobe spôsobenú škodu a podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii. Napokon podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému škodu vo výške 968,80 eura.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

K uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol v podstate nasledovné:

„Poškodený utrpel zranenia v zmysle znaleckého posudku, avšak len z tejto skutočnosti nie je možné uzavrieť, že moje konanie je trestným činom. Pre takýto záver je nutné najprv posúdiť či obžalovaný nekonal v nutnej obrane. Jednotlivé okolnosti nie je možné posudzovať izolovane od ďalších okolností prípadu a celého priebehu skutku ako aj okolností, ktoré mu predchádzali. Aby bol určitý čin trestným činom v zmysle § 8 Trestného zákona nestačí, že napĺňa znaky uvedené v Trestnom zákone ale súčasne musí byť aj činom protiprávnym. Tým nebude vtedy, ak sú v čase jeho spáchania splnené okolnosti vylučujúce jeho protiprávnosť. Súd musí vždy zvážiť všetky okolnosti prípadu v celom jeho vývoji v danom čase a mieste, a to vždy so zreteľom na subjektívny stav osoby, ktorá odvracia útok - teda ako sa konanie útočníka javí tomu, kto útok odvracia. Pre posúdenie, či obžalovaný konal alebo nekonal za splnenia podmienok nutnej obrany sú dôležité ustanovenia § 25 Trestného zákona.

So závermi krajského súdu, že o nutnú obranu išlo iba do momentu prvého úderu pohárom, nie je možné súhlasiť a takéto hodnotenie ani nezodpovedá vykonaným dôkazom. Čo sa týka dvoch nasledujúcich úderov súd zastáva názor, že už o nutnú obranu nešlo čo vyvodzuje z videozáznamu, že poškodený A. už neútočil, že som ustupoval iba z dôvodu, aby som ho mohol udrieť druhýkrát aj tretíkrát a teda, že som prekročil medze nutnej obrany. Tento záver je však iba domnienkou súdu, že som ustupoval dozadu nie pre nátlak poškodeného, ale zjavne preto, aby som ho mohol opätovne udierať. Z kamerového záznamu plynie, že celý konflikt prebehol vo veľmi krátkej dobe (5 sekúnd), a pokiaľ poškodený ma držal pod krkom naďalej aj po prvom údere pohárom, čo konštatuje aj odvolací

súd so záverom, že prvým úderom som odvracal útok poškodeného a teda išlo o nutnú obranu. Osobne som naďalej pociťoval obavu z pretrvávajúceho útoku, preto som poškodeného opakovane udrel, aby som sa ho ako útočníka zbavil. Podstata nutnej obrany, ako je to vyššie rozvedené, spočíva v odvrátení útoku, zastavení, resp. v zbavení sa /v odrovnaní/ útočníka. Keďže poškodený ma najprv chytil pod krkom, o čom nasvedčuje pohyb hlavy na kamerovom zázname ako automatický pohyb pre uvoľnenie hrdla, a následne sa ma naďalej držal, mal som opodstatnený dôvod myslieť si, že útok bude pokračovať, pričom neschopnosť útočiť zo strany poškodeného nebolo možné vyhodnotiť v tak krátkom časovom slede, čo je v rozpore s úvahami odvolacieho súdu. Údery nasledovali tesne za sebou a v rámci času 5 sekúnd nie je možné usudzovať na dezorientáciu útočníka, pričom kamerový záznam preukazuje, že i pred druhým úderom má poškodený tlačil. Ak by poškodený bol dezorientovaný po prvom údere, pustil by ma. Okrem toho poukazujem i na okolnosť, že poškodený ma napadol ako prvý vidiac, že držím pohár s pivom v ruke. Mohol teda predpokladať nielen to, že ho nebudem chcieť rozlúčiť a tým som bezmocný, ale aj, že ho môžem voči nemu použiť. Riešenie „konfliktu medzi mnou a sv. D.“, ktoré zvolil poškodený nemožno považovať za súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, že skutkové okolnosti obsahujú aj okolnosti svedčiacie o konaní v nutnej obrane, podmienky pre uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sú splnené.

Okrem toho namietam právne posúdenie skutku aj podľa ods. 3 písm. a) § 156 Trestného zákona, keďže ustanovenie § 138 písm. a) Trestného zákona vylučuje spáchanie prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona použiť tento kvalifikačný moment zodpovedajúci závažnejšiemu spôsobu konania so zbraňou, ktorý je okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby pretože spravidla trestné činy proti životu a zdraviu sú páchané/vykonané práve so zbraňou, čomu zodpovedá aj právna úprava citovaného ustanovenia obsahujúca výnimku použitia tejto okolnosti pri tam uvedených trestných činoch, medzi nimi aj § 156 Trestného zákona.“

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, § 138 písm. a) Trestného zákona, § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 321 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku v jeho neprospech, aby zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, a aby prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa na výzvu súdu prvého stupňa vyjadril prokurátor a uviedol v zásade nasledovné:

„[...] námietky ohľadom nutnej obrany už boli pomerne rozsiahlym spôsobom argumentačne vyvrátené v rozhodnutí odvolacieho súdu, preto v ďalšom na ne v celom rozsahu odkazujem. Obrana odsúdeného ohľadom nutnej obrany bola vyvrátená najmä kamerovým záznamom, z ktorého vidno dostatočne presne a podrobne celý priebeh skutkového deja. Poškodený odsúdeného neškrtil, položil mu na hrud' v oblasti pod krk ruku otvorenou dlaňou, odsúdený na to zareagoval vyblokovaním pravej ruky poškodeného svojou ľavou rukou a v ďalšom okamihu protiútokom svojou pravou rukou, v ktorej v tej chvíli držal plný pivný pohár (tzv. krígel') udrel poškodeného do hlavy v temnej oblasti, pričom poškodený už po prvom údere na hlavu bol otrasený a v útoku ďalej nepokračoval, čo sa nedá povedať o odsúdenom, ktorý prešiel z obrany vlastnej osoby do útoku proti poškodenému, kde možno hovoriť o konaní odsúdeného značne prekračujúce rámec nutnej obrany (exces intenzívny). Podľa odsúdeného išlo len o domnienku odvolacieho súdu, že jeho ústup smerom vzad, pri tom ako udieral poškodeného bol za tým účelom aby si mohol spraviť priestor na vykonanie ďalších útokov na hlavu poškodeného. Ďalšie údery mali nastať z dôvodu, že osobne pociťoval aj naďalej obavu z útoku poškodeného a to aj po prvom údere a udrel ho opakovane aby sa ho zbavil, kde podľa odsúdeného pozostáva podstata nutnej obrany v odvrátení útoku, jeho zastavení, resp. v zbavení sa/odrovnaní útočníka, vedel, že útok zo strany poškodeného bude pokračovať, pričom neschopnosť ďalej útočiť zo strany poškodeného nebolo možné v tak krátkom časovom slede vyhodnotiť. Vyššie uvedená argumentácia odsúdeného presne vystihuje prečo nemožno jeho konanie subsumovať pod konanie v nutnej núdzi. Odsúdený mal po tom čo prvýkrát udrel poškodeného zistiť, či poškodený naďalej pokračuje v útoku, ak by pokračoval, tak odvrátiť jeho útok znovu, kľudne aj obdobným spôsobom, avšak obvinený prešiel do priameho útoku a nezistil, či útok zo strany poškodeného naďalej trval a absolútne neproporcionálne útočil ďalej, čím poškodeného ohrozil na živote a zdraví.

Ostatná námietka odsúdeného sa týkala kvalifikácie skutku, kde podľa rozhodnutia odvolacieho súdu mal byť skutok spáchaný so zbraňou (pivným pohárom), čo je podľa odsúdeného v rozpore s hmotnoprávnym ustanovením § 138 písm. a) Trestného zákona s ohľadom na to, že bol odsúdený pre spáchanie prečinu ublíženie na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona práve s odkazom na závažnejší spôsob konania uvedený v § 138 písm. a) Trestného zákona teda, že skutok spáchal za použitia zbrane. K vyššie uvedenej hmotnoprávnej námietke odsúdeného možno v krátkosti uviesť len toľko, že s ohľadom na jasnú a explicitnú dikciu ustanovenia § 138 písm. a) Trestného zákona sa táto javí ako opodstatnená.“

Prokurátor vo svojom vyjadrení s poukazom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanom dovolaní rozhodol tak, že rozsudkom vysloví, že rozsudkom krajského súdu a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo odvolacím súdom rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku, najvyšší súd následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, voči ktorému podal obvinený dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je čiastočne dôvodné, a to na podklade nasledovných právnych úvah.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok

vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nesprávne posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižších stupňov, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva priamo z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Nadväzujúc na uvedené najvyšší súd konštatuje, že časť dovolania obvineného tvorí polemizovanie so skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov, ich hodnotením dôkazov, ako aj predloženie vlastnej verzie udalostí nekorešpondujúcej s ustálenými skutkovými zisteniami konajúcich súdov. Zohľadňujúc viazanosť dovolacieho súdu týmito skutkovými zisteniami v konaní o dovolaní obvineného najvyšší súd uvádza, že k naplneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku na podklade takýchto námietok nemohlo dôjsť. Rovnako tak na podklade námietok dovolateľa, prostredníctvom ktorých spochybňuje ustálené skutkové zistenia konajúcich súdov, nemohlo dôjsť ani k naplneniu žiadneho iného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keďže takto formulované námietky nezodpovedajú žiadnemu z dôvodov dovolania vymedzených v tomto ustanovení.

In concreto dovolací súd dáva do pozornosti, že obvineného tvrdenia, že aj po prvom údere naďalej pociťoval obavu z pretrvávajúceho útoku, keďže ho poškodený naďalej držal a pred druhým úderom aj tlačil a z tohto dôvodu poškodeného preto opakovane udrel, aby sa ho ako útočníka zbavil, sú v rozpore s ustálenými skutkovými zisteniami, ku ktorým po náležitom zhodnotení vykonaného dokazovania dospel odvolací súd. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje najmä na skutkové závery odvolacieho súdu, podľa ktorého vykonaným dokazovaním nebolo potvrdené, že by poškodený po prvotnom zachytení obvineného pod krkom na neho ďalej aktívne útočil, že by sa ho snažil zasiahnuť a ani, že by svojím telom tlačil obvineného do nejakej časti interiéru pohostinstva, kde by obvinený nemal možnosť ústupu. Podľa skutkových zistení odvolacieho súdu bol poškodený po prvom údere zo strany obvineného zjavne dezorientovaný, nikam obvineného netlačil a nebol schopný ďalšieho útoku. Situáciu po prvom údere podľa odvolacieho súdu už ovládal obvinený, ktorý ustupujúc si len vytváral väčší priestor na druhý a tretí útok, ktorý ukončil, keď predmetný pivový pohár o hlavu poškodeného. Vzhľadom na uvedené krajský súd samotnú skutočnosť, že poškodený obvineného držal aj po prvom údere zjavne nepovažoval za relevantnú (porovnaj str. 8 - 9 rozsudku odvolacieho súdu).

Podľa dovolacieho súdu je na podklade takto formulovaných námietok dovolateľa vylúčený prieskum správnosti (ne)použitia hmotnoprávného ustanovenia § 25 Trestného zákona v dovolacom konaní, keďže dovolací súd nemôže dopĺňať, resp. „reinterpretovať“ alebo „modifikovať“ hodnotenie dôkazov a skutkový stav zistený skôr konajúcimi súdmi a na podklade takejto modifikácie skutkového stavu následne opätovne posudzovať existenciu okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (nutnej obrany). Spôsob, akým sa dovolateľ snaží doceliť opätovné prehodnotenie právneho záveru o neexistencii okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu v prípade druhého a tretieho úderu (cez iné hodnotenie dôkazov) je v dovolacom konaní neprijateľný, nakoľko dovolací súd môže konštatovať nesprávne (ne)použitie iného hmotnoprávného ustanovenia iba na podklade skôr konajúcimi súdmi prijatých skutkových záverov, ktorých správnosť a úplnosť nemôže v dovolacom konaní skúmať, resp. meniť [porovnaj § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku časť vety za bodkočiarkou].

Je potom logickým následkom, ak najvyšší súd dovolacie námietky - ktoré smerujú primárne k spochybneniu správnosti a úplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov a až sekundárne (následne) k spochybneniu správnosti právneho posúdenia v dovolacom konaní modifikovaného skutku ako protiprávného činu - označí v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyiac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podraďiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Na druhej strane dovolací súd vo vzťahu k ďalšej námietke dovolateľa, ktorou spochybňuje právnu kvalifikáciu skutku podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty uvádza, že táto je pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku plne subsumovateľná, keďže obvinený v tejto časti dovolania nežiada od dovolacieho súdu prehodnotenie (modifikáciu) skutkového stavu veci, ale priamo na podklade skutkového stavu zisteného odvolacím súdom žiada len o preskúmanie správnosti právneho posúdenia skutku aj podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví, a to konkrétne podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona.

Možno vo všeobecnosti konštatovať, že proces skúmania naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu a naplnenia znakov podmieňujúcich použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty je z hľadiska myšlienkového postupu súdu a orgánov činných v trestnom konaní subsumpciou (alebo podradením) zisteného a ustáleného skutku pod príslušné zákonné ustanovenia všeobecnej a osobitnej časti Trestného zákona. Keďže podradenie skutkových zistení pod konkrétne zákonné ustanovenia je otázkou právnu, nesprávne podradenie skutkových zistení pod príslušné ustanovenia všeobecnej a osobitnej časti Trestného zákona je spôsobilé naplniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

O výrokovej časti rozsudku súdu v trestnom konaní platí, že táto musí byť vždy založená na súlade medzi skutkovou vetou, právnou vetou a právnou kvalifikáciou. V prípade použitia osobitnej trestnej sadzby musí byť daný tiež súlad medzi skutkovou vetou a výrokom o treste. Za predpokladu, že medzi nimi tento súlad nie je, nemožno konštatovať správne právne posúdenie veci z dôvodu, že nemohlo dôjsť k vykonaniu správneho myšlienkového procesu subsumpcie (podradeniu) skutkového stavu pod právnu normu. Nesúlad medzi skutkovou vetou, právnou vetou a právnou kvalifikáciou, resp. výrokom o treste (v prípade použitia osobitnej trestnej sadzby) zakladá právnu vadu rozhodnutia súdu, ktorá môže, ale aj nemusí odôvodniť zrušenie právoplatného rozhodnutia v dovolacom konaní v závislosti od stupňa ovplyvnenia postavenia obvineného v tomto trestnom konaní v príčinnej súvislosti s identifikovanou právnou vadou (najmä s poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku).

Zohľadňujúc predloženú námietku obvineného spochybňujúcu naplnenie obligatórneho zákonného znaku objektívnej stránky skutkovej podstaty kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona sa dovolací súd v intenciách predloženej veci zaoberal tým, či v tejto časti existuje súlad medzi skutkovou, právnou vetou, resp. právnou kvalifikáciou skutku uvedenými vo výrokovej časti

napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom s prihliadnutím na ďalej citované ustanovenia Trestného zákona dospel k nasledovným právnym záverom.

Podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

Podľa § 156 ods. 3 písm. a) Trestného zákona odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. a) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtenia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157.

Podľa § 122 ods. 3 Trestného zákona trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchatel alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchatelov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ju má na taký účel pri sebe; zbraňou sa rozumie, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Trestný čin je spáchaný so zbraňou aj vtedy, ak páchatel použije napodobeninu zbrane alebo ju má pri sebe s úmyslom, aby bola považovaná za pravú.

Vo všeobecnej rovine možno dať za pravdu odvolaciemu súdu, že pivný pohár - tzv. krígel, ktorý mal byť podľa ustálených skutkových zistení konajúcich súdov použitý proti telesnej integrite poškodeného, zodpovedá legálnej definícii zbrane upravenej v posledne citovanom ustanovení Trestného zákona, nakoľko takýmto predmetom možno bez akýchkoľvek pochybností urobiť útok proti telu dôraznejším. Napriek tejto skutočnosti však skutok opísaný v skutkovej vete rozsudku krajského súdu nezodpovedá právnej vete, ako ani právnej kvalifikácii skutku uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku, a to z dôvodu, že ustanovenie § 138 písm. a) Trestného zákona vylučuje spáchanie prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona so zbraňou. Inými slovami, pokiaľ aj páchatel naplní všetky obligatórne znaky objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a takýto čin spácha so zbraňou vo význame § 122 ods. 3 Trestného poriadku, nemožno mu pričítať trestnú zodpovednosť v zmysle kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, keďže takáto právna kvalifikácia skutku je s poukazom na citované ustanovenie § 138 písm. a) Trestného zákona ex lege vylúčená.

Pre bližšie vysvetlenie najvyšší súd poznamenáva, že v ustanovení § 138 písm. a) Trestného zákona vymedzená negatívna enumerácia trestných činov proti životu a zdraviu, ktoré nemožno spáchať so zbraňou, nie je samoúčelná. Pre tieto trestné činy je totižto typické, že sú spravidla páchané so zbraňou, a preto je z pohľadu zákonodarcu vhodné, aby predmetná okolnosť na rozdiel od iných trestných činov bola zohľadnená už v rámci trestných sadzieb vymedzených v základných skutkových podstatách. Možno podotknúť, že bez takejto negatívnej enumerácie by bolo naplnenie základnej skutkovej podstaty týchto trestných činov v praxi v zásade eliminované (k tomu porovnaj Strémy, T., Remeta, R., Kurilovská, L. a kol. Trestný zákon. Praktický komentár. 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2025. § 138. alebo Turay, L., Mihálik, S., Cádra, R., Petričko, D. a kol. Trestný zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2025. § 138.)

S poukazom na uvedené dovolací súd sumarizuje, že odvolací súd posúdil zistený skutok zjavne nesprávne, keď na podklade zistenia, že obvinený pri útoku na poškodeného použil zbraň (pivný pohár), nesprávne pričítal obvinenému trestnú zodpovednosť aj za spáchanie prečinu ublíženia na zdraví v kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, čím súčasne porušil zákon v označených ustanoveniach. Keďže odvolací súd týmto porušením zákona zásadne ovplyvnil postavenie obvineného v tomto trestnom konaní (podmienka ustanovená § 371 ods. 5 Trestného poriadku), možno konštatovať, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia skutku došlo k naplneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Zistiť teda naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku na základe jednej z dovolacích námietok obvineného, najvyšší súd vyhovel dovolaniu obvineného a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.